

CYNGOR GWYNEDD

PAPUR TRAFOD PARCIO

Cyflwyniad

Trosolwg

1. Ceir cydnabyddiaeth eang bod parcio yn fater sy'n cael cryn sylw pan ystyrir dyfodol canolfannau masnachol, trefi marchnad a chymunedau gwledig. Ac eithrio cael digon o lefydd parcio, mae'n ymddangos bod nifer o faterion sy'n ymwneud â pharcio yn cael llawer mwy o sylw nac y maent yn eu haeddu o ystyried eu gwir effaith ar hyfywdra canol trefi.
2. Mae ymdrin â phroblemau parcio presennol ac yn y dyfodol, megis diffyg llefydd parcio ar adegau brig neu geir wedi parcio mewn lleoliadau sensitif, yn ffactor bwysig wrth geisio cyflawni amcanion trafndiaeth ehangach ac amcanion adfywio canol trefi lleol. Fodd bynnag, rydym yn gwybod o brofiad bod goresgyn y problemau hyn, yn y dechrau o leiaf, yn ymddangos yn anodd.
3. Derbynnir yn gyffredinol y gall cael rheolaeth briodol o barcio ehangu manau cyhoeddus a gwneud trefi'n fwy deniadol i drigolion ac ymwelwyr, gan wella eu hyfywdra economaidd. Mae hyn yn hynod amlwg mewn ardaloedd a chanolfannau sy'n elwa o dwristiaeth, ond mae hefyd yn berthnasol ar sail ehangach yn sgil twf sylweddol mewn siopa ar-lein a thu allan i'r dref, gyda chanol trefi yn gweld lefelau uwch o siopa cymharol a chystadleuaeth. Mae'r rhan fwyaf o ganol trefi sy'n ystyried y materion hyn yn rhoi'r pwyslais ar ddarparu cynnig ehangach ac apêl unigryw yn y dref i geisio gwrthbwysu hyn.

Nid parcio yw'r prif ffactor sy'n effeithio ar berfformiad a hyfywdra economaidd.

4. Mae cael digon o lefydd parcio sy'n bodloni anghenion cymunedol ac anghenion cwsmeriaid yn bwysig, ond dim ond un o'r elfennau o bwys ydyw wrth ystyried hyfywdra economaidd gwasanaeth/canol tref. Mae'r hyn sydd gan ardal, canolfan neu dref i'w gynnig, fel cynnyrch/atyniad cyffredinol yn llawer mwy arwyddocaol pan ddaw i ymddygiad gwario cwsmeriaid.
5. Mae risg barhaus wedi bodoli bod ymddiriedaeth cymuned yn ei system rheoli parcio, ac yn enwedig gorfodaeth a dyrannu refeniw, yn mynd i ddirywio. Mae hyn yn digwydd ar hyn o bryd ar draws Cymru a'r DU. Mae'r ffactorau sy'n cyfrannu at hyn yn gallu cynnwys cyfathrebu gwael gan yr awdurdod ('tryloywder ac ymgysylltiad rhagweithiol); a diddordebau personol yn cael eu lleisio'n gyhoeddus, e.e. aelodau o'r wasg neu wleidyddwyr yn manteisio ar y cyfle i leisio'u barn ar y pwnc 'emosiynol' hwn. Mae'r fath ymatebion niweidiol, ynghyd â phwysau economaidd ehangach, cyllidebau gostyngedig y Cyngor a'r heriau sy'n wynebu'r Stryd Fawr, oll yn cyfrannu at y broblem.

Mae yma gyfle i gymunedau gydweithio i ddefnyddio'r galw am barcio mewn dull deallus a strwythuredig er budd pawb.

6. Bydd gwir effeithiau rheolaeth parcio yn dibynnu ar statws yr ardal, y ganolfan neu'r dref unigol a'i chyflenwad parcio.
7. Mae Cyngor Gwynedd wedi, ac yn parhau i weithredu dull strwythuredig ac ystyrlon wrth asesu'r cyfleoedd a'r bygythiadau sy'n gysylltiedig â gofynion parcio yn y sir.
8. Yn ddiweddar, mae'r Cyngor wedi cynnal adolygiad o ymchwil parcio perthnasol, yn cynnwys meddylfryd a thystiolaeth bresennol sy'n ymwneud â rheoli parcio. Ystyrir bod hyn yn gam pwysig iawn i sicrhau eglurdeb wrth adnabod yr opsiynau sydd ar gael i benderfynwyr, grwpiau â diddordeb a chymunedau yng Ngwynedd.
9. Mae'r neges gyffredinol a ddaw o'r gwaith a wnaed yn un bositif. Os y'i gwneir yn iawn, byddai rheoli parcio yn effeithiol yn fuddiol i ardal neu ganol tref. Mae'n bosib bod sawl mantais sylweddol o gael system barcio wedi'i rheoli'n dda, yn cynnwys lleihau dominyddiaeth ceir a chynyddu mynediad, yn hytrach na'i gyfyngu. Yn ogystal, mae tystiolaeth yn awgrymu bod parhau i ddatblygu system barcio wedi'i rheoli'n effeithlon ac effeithiol yn fuddiol i ansawdd byw cyffredinol a'r economi, yn hytrach na'n niweidiol.
10. Mae'r ddogfen a ganlyn yn ceisio ychwanegu at yr adolygiad ymchwil parcio a darparu fframwaith o gynigion i ddatblygu strategaeth parcio Gwynedd a llunio polisiau parcio.

Adolygiad Ymchwil Parcio Gwynedd

11. Mae'r Adolygiad Ymchwil Parcio Gwynedd diweddar wedi asesu tystiolaeth ynghylch dulliau strategol a gweithredol rheoli parcio yn y DU a Chymru. Yn ogystal, mae'n cyfeirio at gynlluniau strategol cenedlaethol a rhanbarthol perthnasol, ynghyd ag amcanion cysylltiedig, sy'n ymwneud â theithio, yr amgylchedd a'r economi.
12. Dyma grynodeb o gasgliadau'r adolygiad ymchwil parcio:
 - Dylai polisi parcio effeithiol fodoli fel rhan o fframwaith ehangach a strwythuredig y strategaeth drafnidiaeth genedlaethol a lleol bresennol.
 - Dylid integreiddio a chytgordio cynllunio trafnidiaeth ar lefel genedlaethol neu leol gyda chynllunio amgylcheddol a busnes cysylltiedig.
 - O ganlyniad, bydd 'tensiynau' wastad yn bodoli rhwng strategaeth trafnidiaeth a pholisi parcio ac ystyriaethau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd.

- Wrth lunio, gweithredu a gwerthuso polisi parcio, dylid glynu at ddull strategol cenedlaethol neu leol, a cheisio deall a chyflawni cymaint â phosib o anghenion ac amcanion cymunedol ar yr un pryd.
- Dylid llunio polisi parcio gan ddefnyddio'r dull strategaeth trafndiaeth ehangach o 'reoli'r galw' yn hytrach nag ymateb i'r galw presennol neu'r galw a ragwelir ar gyfer y dyfodol.
- Mae'n gyfrifoldeb ar y rhai sy'n llunio'r polisi i ddefnyddio'r teclynnau effeithiol sydd yn eu meddiant i sicrhau y gwneir y mwyaf o fuddion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd. Mae digon o dystiolaeth i wrthod yr awgrym bod effaith rheoli parcio a chodi tâl am barcio yn gwneud cyfraniad negyddol i hyfywdra canol tref.
- Felly, dylid defnyddio ffioedd parcio fel un o'r teclynnau pwysig sydd ar gael i geisio cael dull cytbwys wedi'i deilwra i weithredu polisi parcio sy'n rheoli'r galw.
- Mae'n fuddiol iawn datblygu polisi parcio mewn ffordd greadigol a hyblyg, yn cynnwys elfen o deilwra gweithrediad y polisi i fodloni anghenion gwahanol.
- Mae sawl mantais i gyfleu'n glir y strategaeth barhaus; a datblygiad, gweithrediad a gwerthusiad y polisi, i'r holl fudd-ddeiliaid. Galla cael lefelau priodol o ymgynghori, tryloywder a chyfranogiad cymunedol yn y broses benderfynu arwain at ddatblygu, gweithredu a gwerthuso'r polisi yn fwy effeithiol.

Trosolwg o Nodau ac Amcanion Strategaeth Parcio Gwynedd

13. Mae strategaeth parcio Cyngor Gwynedd yn ceisio cael cydbwysedd rhwng cefnogi twf economaidd a bod yn declyn rheoli galw effeithiol i annog pobl i ddefnyddio dulliau trafndiaeth cynaliadwy.
14. Mae consensws y gall strategaeth parcio Gwynedd i ddelio â chyflenwad a rheolaeth parcio fod yn un o'r teclynnau mwyaf defnyddiol i'r awdurdod lleol a'r gymuned i gyrraedd yr amcanion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol.
15. Gallai'r nodau ac amcanion allweddol i Wunedd gynnwys, er enghraifft:
 - I. Cynorthwyo'r economi leol (e.e. ei gwneud yn haws i siopwyr a thwristiaid ymweld â threfi marchnad Gwynedd) a hwyluso twf datblygiadau (e.e. drwy alluogi'r twf arfaethedig mewn tai, ailddatblygu a chyflogaeth yng Ngwynedd).
 - II. Diwallu anghenion preswylwyr am lefydd parcio yn agos at eu tai (e.e. drwy gyflwyno Parthau Parcio i Breswylwyr os yn briodol ac os oes galw am hynny).

- III. Darparu mynediad i wasanaethau a chyfleusterau allweddol i grwpiau anghenion arbennig a phobl â nam symudedd (e.e. drwy ddarparu llefydd parcio addas i ddeiliaid Bathodynau Glas).
- IV. Gwella mynediad a rhoi sicrwydd amser teithio i ddefnyddwyr ffyrdd (e.e. drwy ddylunio a rheoli cyfleusterau parcio ar y stryd er mwyn lleihau gwrthdaro ac oedi traffig).
- V. Annog dulliau teithio cynaliadwy a helpu i leihau dibyniaeth ar geir preifat (e.e. drwy osod ffioedd parcio ceir ar lefelau addas).
- VI. Gwella'r amgylchedd adeiledig a naturiol (e.e. drwy leihau maint y tir sydd ei angen ar gyfer parcio a gwella edrychiad y strydwedd drwy weithredu ar achosion o ddiffyg cydymffurfio).
- VII. Gwneud Gwynedd yn fwy diogel (e.e. drwy weithredu'r polisi parcio yn effeithiol).
- VIII. Codi referniw i'r Cyngor ei ail-fuddsoddi mewn gwasanaethau a mesurau trafndiaeth (e.e. drwy ddefnyddio referniw parcio sydd dros ben i dalu am wasanaethau bysiau drud mewn ardaloedd gwledig).

Trosolwg o Gyfleoedd

16. Ystyrir bod yr adolygiad o barcio yng Ngwynedd yn cynnig cyfres o gyfleoedd i ganol trefi a phentrefi, ac y gall gyfrannu tuag at lawer o amcanion strategol yr awdurdod. Gallai ddarparu strategaeth i'r dyfodol a all gynnig eglurdeb ar reolaeth parcio a rhoi sail ar gyfer gweithio effeithiol, gan gynnwys y broses o adolygu ffioedd ac ymateb i gyfleoedd.
 - Creu fframwaith polisi rhagweithiol
 - Darparu strwythur a chymhelliad ar gyfer proses integredig o ffurfio polisi a gwneud penderfyniadau
 - Cynnal mentrau a thargedau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol ehangach
 - Sicrhau cyfranogiad y gymuned ar draws Wynedd a helpu i newid y cysyniad o reolaeth parcio o 'gyfyngiadau a chosbau' i 'gyfleoedd a manteision i'w rhannu'.

Gorfodaeth – “Cadw traffig yn symud a phobl yn ddiogel”

20. Yn dilyn cyflwyno Gorfodaeth Parcio Sifil ledled Gwynedd yn 2007 yn llwyddiannus, mae'r fframwaith arfaethedig hwn ar gyfer ffurfio strategaeth

a pholisi yn cael ei ddatblygu gan wybod y bydd unrhyw gyfyngiadau a gyflwynir yn cael eu gorfodi'n effeithiol.

21. Mae'r broses hon hefyd yn cynnwys ymchwilio i geisiadau gan breswylwyr, cynghorau tref a sefydliadau eraill â diddordeb am reolaeth parcio, ynghyd â ffurfio cynigion i ymdrin â phroblemau'n ymwneud â diogelwch neu rwystrau, y gellir mynd i'r afael â hwy drwy broses gorchmynion rheolaeth traffig.
22. Mae cyfleu diben y mesur gorfodaeth yn bwysig, ac yn un maes lle y gellid gwneud mwy mae'n debyg.
23. Dylid rhoi'r cyd-destun cywir i'r cyhoedd o ran beth yw 'gorfodaeth' effeithiol, ac mai dim ond **un elfen hanfodol** o reolaeth parcio ydyw. Rhaid ailadrodd buddion Gorfodaeth Parcio Sifil a dull 'gweithredu ysgafn' y Cyngor a sicrhau y cânt eu cyfathrebu'n gywir er mwyn cynnal y lefelau uchel o hyder. Yn ogystal, mae angen cyfleu'n glir ac yn dryloyw beth yw'r gwahaniaeth rhwng tarddiad a dyraniad y refeniw a godir drwy'r taliadau parcio a'r refeniw a godir drwy orfodaeth.

Trosolwg o'r cyd-destun polisi rhanbarthol ar gyfer rheolaeth parcio yng Ngwynedd:

25. Yn y Strategaeth Drafnidiaeth Genedlaethol ceir nifer o gyfeiriadau at yr angen i sicrhau bod y broses o ffurfio polisi rheolaeth parcio a'i weithrediad yn rhan o gyflawni amcanion trafndiaeth ehangach.
26. Dim ond cyfeiriadau cyfyngedig penodol a geir i reolaeth parcio yn y cynlluniau trafndiaeth rhanbarthol sy'n berthnasol i Wynedd. Er hyn, maent yn ymddangos i gydnabod yn llawn fod hyn yn elfen bwysig o fewn dull integredig o reoli'r galw er mwyn cyrraedd yr amcanion trafndiaeth.
27. Cydnabyddir ar lefel genedlaethol, rhanbarthol a lleol y gall rheolaeth parcio gael effaith sylweddol ar fentrau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol ehangach. Mae hyn arbennig o berthnasol wrth gynnal a datblygu'r mynediad i ganol trefi a'r hyder ynddynt.

Polisiau Parcio Gwynedd

28. Rhaid i unrhyw Strategaeth Parcio Ceir yng Ngwynedd yn y dyfodol gydbwyso nifer o amcanion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol, a bodoli o fewn y dull ehangach o reoli'r galw am drafnidiaeth. Bydd yn rhaid i unrhyw bolisiau arfaethedig geisio taro'r cydbwysedd hwn a tra'n cydnabod amgylchiadau arbennig Gwynedd.
29. Mae'r stoc parcio cyhoeddus ar y stryd ac oddi ar y stryd yn ased cymunedol pwysig. Mae'r galw am ddefnyddio'r ased hwn yn cynrychioli bygythiad a chyfle i'r gymuned. Mae'n gyfrifoldeb ar y Cyngor i reoli effaith y galw hwn am barcio yn gywir drwy leihau'r bygythiadau a manteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd. O ran manteisio ar y buddion, mae'n hollbwysig i

edrych ar safbwynt y gwasanaeth i gwsmeriaid o ran cyfathrebu a darparu'r 'cynnig parcio'.

Strategaeth Parcio Arfaethedig 1 – Egwyddor Cyffredinol

30. Caiff y stoc parcio cyffredinol ei reoli'n effeithlon ac yn effeithiol drwy weithredu mesurau cyflenwad, rheolaeth, codi tâl a gorfodaeth i geisio cyrraedd yr amcanion lleol perthnasol.

Cysondeb a Theilwra

31. Er mwyn hwyluso rheolaeth parcio effeithlon ac effeithiol, rhaid mabwysiadu dull cytbwys. Dylai hyn adlewyrchu'r amrediad o wahaniaethau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol sydd i'w canfod yng Ngwynedd, ond rhaid darparu fframwaith sy'n gyson ac y gellir ei weithredu. O ganlyniad, mae'n debyg y bydd yn rhaid i reolaeth parcio ceir ganolbwyntio ar gyfuniad o nifer o 'ardaloedd gofodol' a 'parthau defnydd-tir'.
32. Cynigir y dylid rhannu aneddiadau Gwynedd yn bedair ardal ofodol (gweler y Tabl isod) yn seiliedig ar hierarchaeth sy'n ystyried rôl a swyddogaeth yr aneddiadau, lefel y cyfleusterau a'r gwasanaethau, lefelau'r boblogaeth, pa ddewisiadau trafndiaeth gynaliadwy amgen sydd ar gael a materion gweithredol yn ymwneud â pharcio. Un model posib fyddai:

33. Tabl 3.1 Ardaloedd Gofodol

BAND	ARDAL OFODOL
1	Dinas Bangor
2	Prif Drefi Marchnad
3	Trefi a Chanolfannau ag Effaith Dymhorol
4	Trefi a Phentrefi Llai

34. Gallai'r 'Trefi Marchnad' (Band 2) gynnwys: Caernarfon, Porthmadog, Pwllheli
35. Gallai'r 'Trefi a Chanolfannau ag Effaith Dymhorol' gynnwys: Abermaw, Dolgellau, Llanberis, Abersoch, Bala, Tywyn, Aberdyfi, Harlech.
36. O fewn yr aneddiadau hyn, gellid categorio pob maes parcio'n unol â defnydd y gwasanaethau cynradd:

37. Tabl 3.2 Parthau Defnydd-Tir

BAND	PARTH DEFNYDD-TIR
A	Parth Siopa a Masnachol Rhanbarthol
B	Ardal / Canolfan Gyflogaeth
C	Ardal Breswyl
D	Ardal ag Effaith Dymhorol / Dwrystaidd

Buddion:

38. Mae dull safonol ar draws trefi'n medru cynnig cysondeb, gwell dealltwriaeth ac yn rhoi hyder i'r defnyddwyr.
39. Hefyd gall gynnig mwy o hyblygrwydd a'r potensial i'w deilwra'n rhannol at anghenion penodol canolfannau a threfi, tra'n parhau'n ymarferol, yn hawdd i'w reoli ac yn gost effeithiol.
40. Mae'r ateb cytbwys hwn yn cynnig hyblygrwydd i adlewyrchu anghenion gwahanol neu fannau gwahanol ar adegau gwahanol o'r dydd, yr wythnos neu'r flwyddyn. Bydd cynnal adolygiadau rheolaidd yn fodd o ddatblygu a newid y gwaith teilwra dros amser.

